

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: НАПРЯМИ, ДОСВІД ТА РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

Анотація. У статті представлено досвід організації та реалізації виховної роботи на кафедрі анатомії людини Полтавського державного медичного університету. Виховна діяльність кафедри спрямована на формування громадянських, моральних та професійних якостей майбутніх лікарів, розвиток патріотизму, духовності, етичної культури та почуття соціальної відповідальності. Детально висвітлено основні напрями роботи: організаційний, військово-патріотичний, правовий, морально-естетичний, спортивно-оздоровчий, профорієнтаційний та волонтерський. Описано практичні форми виховної взаємодії викладачів і студентів, зокрема культурно-просвітницькі заходи, участь у всеукраїнських акціях, благодійних проєктах, музейно-педагогічних екскурсіях. Акцентовано увагу на медіапросторі кафедри як інструменті сучасного виховання та популяризації анатомічної науки. Узагальнено результати й визначено перспективи вдосконалення виховної роботи з урахуванням інноваційних підходів у медичній освіті.

Ключові слова: виховна робота, кафедра анатомії людини, професійне виховання, патріотизм, академічна доброчесність, профорієнтація, волонтерство, духовно-моральні цінності.

Abstract. The article presents the experience of organizing and implementing educational work at the Department of Human Anatomy of Poltava State Medical University. The department's educational activities aim to form civic, moral, and professional values of future doctors, foster patriotism, spirituality, ethical culture, and social responsibility. The paper outlines the main directions of work: organizational, military-patriotic, legal, moral and aesthetic, sports and health, career guidance, and volunteering. It describes the practical forms of teacher-student interaction, including cultural and educational events, national initiatives, charity projects, and museum-based educational excursions. Special attention is paid to the department's media platforms as tools for modern education and promotion of anatomical science. The results of the work are summarized, and prospects for further development of educational activities are defined in accordance with innovative approaches in medical education.

Key words: educational work, Department of Human Anatomy, professional education, patriotism, academic integrity, career guidance, volunteering, moral and spiritual values.

Вступ.

Виховна робота у медичному університеті – це не лише частина навчального процесу, а важлива складова формування майбутнього лікаря як особистості [1].

У сучасних умовах війни, соціальних викликів і швидких змін у суспільстві особливо важливо виховувати у студентів почуття відповідальності, патріотизму, людяності, доброчесності й готовності допомагати іншим. Саме кафедра, як перша ланка спілкування здобувача освіти з університетом, створює середовище, у якому формується не тільки професійна, а й духовна культура майбутнього медика [1].

Кафедра анатомії людини Полтавського державного медичного університету уже традиційно приділяє цьому напрямку особливу увагу. Тут виховна робота не обмежується розмовами чи формальними заходами – вона інтегрована в освітній процес і проявляється у спільних акціях, культурно-просвітницьких подіях, волонтерських ініціативах, профорієнтаційних зустрічах, відвідуваннях музеїв, пам'ятних місць і благодійних акцій [3,4].

Підхід кафедри до виховання студентів базується на цінностях людяності, гідності, любові до своєї професії та Батьківщини. Така система допомагає майбутнім лікарям не лише добре засвоїти знання, а й зрозуміти глибокий сенс своєї професії – служити

людині, зберігати життя і нести відповідальність за свої дії [5].

Мета дослідження.

Узагальнити досвід кафедри анатомії людини Полтавського державного медичного університету з організації виховної роботи, показати основні напрями діяльності, форми взаємодії зі студентами та результати, яких вдалося досягти.

Основна частина.

Виховна робота кафедри анатомії людини Полтавського державного медичного університету спрямована на формування гармонійно розвиненої особистості майбутнього лікаря, який поєднає професійну компетентність, моральну зрілість і громадянську свідомість. Уся діяльність реалізовувалася згідно з річним планом виховної роботи університету та відповідними нормативними документами.

Організаційна діяльність. Планування виховної роботи здійснюється системно, із залученням кураторів академічних груп, які забезпечують постійний зворотний зв'язок зі студентами. На початку навчального року проводяться тематичні кураторські години, спрямовані на адаптацію першокурсників, формування культури академічної поведінки, дисципліни, взаємоповаги та дотримання етичних норм майбутнього лікаря. Питання професійного іміджу та ділового стилю також розглядаються як складова

виховання відповідального ставлення до навчання і майбутньої медичної діяльності.

Організаційна складова виховного процесу передбачає активну участь студентів у загальноуніверситетських заходах, відзначенні державних свят, культурно-просвітницьких ініціативах. Такий підхід сприяє зміцненню командного духу, розвитку комунікаційних навичок і почуття належності до університетської спільноти.

Військово-патріотичне та громадянське виховання. Цей напрям посідає особливе місце у виховній системі кафедри. Основна увага приділяється формуванню патріотизму, національної свідомості та глибокої поваги до історії й культури українського народу. Упродовж року організовується низка тематичних заходів, присвячених Дню Гідності та Свободи, Дню пам'яті та примирення, Дню Державного Гімну України, Дню науки, річницям видатних українських учених-анатомів.

Проведення таких подій сприяє усвідомленню студентами історичної спадщини України, вихованню почуття громадянської відповідальності та готовності працювати на благо суспільства.

Правове виховання. У центрі правового виховання залишалося питання академічної доброчесності та етичної відповідальності студента. Обговорюються приклади дотримання принципів чесності в навчанні, неприпустимості плагіату, шанобливого ставлення до інтелектуальної праці. Такі заняття сприяють формуванню у студентів правової культури, вміння діяти відповідно до професійних стандартів і норм медичної етики.

Морально-естетичне виховання. Важливою складовою виховної роботи стало залучення студентів до культурного життя університету та міста. Відвідування музеїв, виставок, культурних заходів, участь у міжкафедральних освітніх подіях допомагають розвивати естетичний смак, повагу до української мови, літератури та мистецтва.

Значна увага приділяється традиційним святкуванням, що мають символічне значення для національної ідентичності – Дню студента, Дню вишиванки, Дню української писемності. Такі події сприяють формуванню духовної єдності колективу, поваги до українських традицій та історії.

Спортивно-масова та оздоровча діяльність. Популяризація здорового способу життя залишається пріоритетом кафедри. Протягом року проводяться просвітницькі заходи до Всесвітнього дня здоров'я, Дня боротьби з туберкульозом, Всесвітнього дня здоров'я порожнини рота. Студенти долучаються до дискусій і тематичних зустрічей, спрямованих на усвідомлення ролі профілактики, фізичної активності та збереження власного здоров'я.

Такі заходи сприяють формуванню у здобувачів освіти практичного розуміння здоров'я як базової цінності та складової професійної культури лікаря.

Профорієнтаційна робота. Кафедра анатомії людини активно бере участь у профорієнтаційній діяльності університету. Упродовж року проводяться екскурсії до анатомічного музею, зустрічі зі школярами, студентами коледжів і учасниками Днів відкритих дверей. Гості мають змогу ознайомитися з навчальними приміщеннями, сучасними цифровими

технологіями викладання анатомії, VR-застосунками, інтерактивними столами та 3D-моделюванням.

Профорієнтаційна робота сприяє підвищенню престижу медичної освіти, формуванню інтересу до біомедичних наук і мотивує молодь до вибору лікарської професії.

Волонтерська діяльність і духовно-громадянський розвиток. Кафедра підтримує активну громадянську позицію та залучає студентів до волонтерських ініціатив і благодійних акцій. Протягом року організовуються збір коштів на підтримку Збройних Сил України, допомогу дітям з центрів соціально-психологічної реабілітації, участь у добровільних проєктах університету.

У межах виховної традиції кожне практичне заняття розпочинається хвилиною мовчання на знак шани полеглим захисникам України. Це сприяє формуванню в студентів емпатії, вдячності та усвідомлення важливості духовних і моральних цінностей.

Інформаційно-комунікаційний супровід виховної роботи. Кафедра активно використовує сучасні інформаційні ресурси. Події висвітлюються на сторінках університетських медіа, а також у соціальних мережах кафедри. Використання онлайн-платформ сприяє відкритості, формуванню позитивного іміджу кафедри й заохоченню студентів до творчої та громадської активності.

У результаті проведеної діяльності сформовано цілісну систему виховної роботи, де навчальні, культурні, патріотичні та соціальні напрями поєднуються в єдиний освітньо-виховний простір. Такий підхід допомагає не лише розвивати академічну успішність студентів, а й виховує в них людяність, професійну відповідальність і готовність служити суспільству.

Висновки.

Виховна робота на кафедрі анатомії людини є невід'ємною складовою освітнього процесу і спрямована на гармонійне поєднання професійного навчання з формуванням моральних, етичних та громадянських якостей майбутнього лікаря. Протягом навчального року кафедра забезпечує послідовну реалізацію всіх основних напрямів виховання – організаційного, патріотичного, правового, морально-естетичного, спортивно-оздоровчого, профорієнтаційного та волонтерського.

Результати проведеної роботи свідчать про те, що виховна діяльність кафедри має системний і цілісний характер. Вона поєднує традиційні підходи з сучасними формами взаємодії: інтерактивними заходами, культурними подіями, участю в соціальних і благодійних проєктах, використанням медіаплатформ. Такий формат сприяє формуванню у студентів відчуття приналежності до університетської спільноти, розвитку відповідальності, емпатії, ініціативності й поваги до професії.

Важливо, що всі форми виховної роботи мають не лише інформаційний, а й практичний вплив: студенти беруть участь у заходах, які сприяють осмисленню ролі лікаря у суспільстві, виховують співчуття, моральну стійкість і громадянську позицію. Такий підхід допомагає поєднати наукову культуру з людяністю, а професійні знання – із духовними орієнтирами.

Перспективи подальшої роботи.

Подальший розвиток виховної діяльності кафедри бачиться у розширенні міжкафедральної взає-

модії, активнішому використанні цифрових технологій, віртуальних середовищ та імерсивних форматів навчання. Особливу увагу планується приділити проектам соціальної відповідальності, розвитку волонтерського руху серед студентів, а також посиленню зв'язку між навчальними дисциплінами і виховним змістом занять.

Важливим напрямом стане формування культури здоров'я та психоемоційного благополуччя здобувачів освіти, підтримка їх особистісного розвитку через

участь у науково-культурних, спортивних і громадських ініціативах.

Таким чином, виховна робота на кафедрі анатомії людини розвивається як динамічна система, що поєднує традиції університету з сучасними підходами медичної освіти. Її головна мета – виховати лікаря не лише компетентного, а й свідомого, морально зрілого, здатного мислити гуманістично і діяти відповідально в будь-яких обставинах.

Література

1. Hryn V, Riabushko M, Petryshyn O, Fedorchenko I, Lytovka V, Kondratieva Ye, et al. Metodolohichni pidkhody mizhdystsyplinarnoi intehtatsii anatomii ta reabilitatsii z vykorystanniam suchasnykh imersyvnykh tekhnolohii. Aktualni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrainiskoi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2025;25(2):197-201. DOI: [10.31718/2077-1096.25.2.197](https://doi.org/10.31718/2077-1096.25.2.197). [in Ukrainian].
2. Hryn VH, Fedorchenko IL, Lytovka VV. Pryntsyv vykorystannia mobilnoho multimediinoho kompleksu «Oniko» na kafedri anatomii liudyny Poltavskoho derzhavnogo medychnogo universytetu. Aktualni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrainiskoi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2023;23(1):109-17. DOI: [10.31718/2077-1096.23.1.109](https://doi.org/10.31718/2077-1096.23.1.109). [in Ukrainian].
3. Hryn VH, Riabushko MM, Hryn KV, Riabushko NO. Diievist systemy administruvannia na fakulteti u formuvanni osobystosti maibutnoho likaria. Ukrainyski stomatolohichniy almanakh. 2021;1:103-7. [in Ukrainian].
4. Hryn VH. Stanovlennia i nadbannia kafedry anatomii liudyny Poltavskoho derzhavnogo medychnogo universytetu z momentu yii zasnuvannia. Aktualni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrainiskoi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2021;21(3):238-45. DOI: [10.31718/2077-1096.21.3.238](https://doi.org/10.31718/2077-1096.21.3.238). [in Ukrainian].